

Factsheet verschoningsrecht

Ondernemingen delen vaak gevoelige en zeer vertrouwelijke informatie met hun advocaat of notaris. Advocaten zijn verplicht om geheim te houden waarvan zij bij hun werkzaamheden kennisnemen. Daarom hebben advocaten en notarissen ook het recht zich te verschonen (te zwijgen) wanneer zij worden gevraagd te getuigen over wat de onderneming ze heeft toevertrouwd. Informatie die onder het verschoningsrecht, ook wel *legal privilege*, valt, hoeft niet te worden gedeeld met andere partijen of overheidsinstanties. Die informatie blijft dus vertrouwelijk tussen de cliënt en de advocaat.

Dat is belangrijk. Alleen als een advocaat volledig op de hoogte is, kan hij een cliënt adequaat bijstaan en adviseren. De grondslag van het verschoningsrecht is gelegen in het maatschappelijk belang dat een ieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van hetgeen is besproken om bijstand en advies tot een advocaat moet kunnen wenden. Het heeft een rechtsstatelijke functie.

Verschoningsrecht is van de advocaat, oordeel daarover in beginsel ook

Het verschoningsrecht behoort toe aan de advocaat. Zelfs als de advocaat uit zijn geheimhouding wordt ontslagen, kan de advocaat zich nog op het verschoningsrecht beroepen. Ook het oordeel of informatie onder het bereik van verschoningsrecht valt, is in beginsel aan de advocaat zelf. Dat betekent dat het standpunt van de advocaat moet worden gevolgd, tenzij dit zonder twijfel onjuist is.

Wie heeft verschoningsrecht?

Advocaten en notarissen die de praktijk zelfstandig of in een verband met anderen uitoefenen, komt het verschoningsrecht toe.

Ook de advocaat in dienst van een werkgever (de *inhouse counsel*) komt het verschoningsrecht toe als de werkgever een statuut heeft ondertekend dat garanties biedt voor de *inhouse counsel* qua onafhankelijkheid en om de beroepsregels na te kunnen leven. Dat geldt ook voor bezoekende/buitenlandse *inhouse counsels* uit de EU, de EER of Zwitserland. Voorwaarde daarvoor is dat (i) zij eveneens een dergelijk statuut hebben of naar het recht van het land van herkomst een gelijkwaardige overeenkomst, (ii) zij naar het land van herkomst verschoningsgerechtigd zijn en (iii) dat hun werkzaamheden naar Nederlands recht onder het verschoningsrecht vallen. Een uitzondering op het verschoningsrecht van *inhouse counsels* is alleen aangenomen door het HvJ EU met betrekking tot Unierechtelijk mededingingsrecht.

Het personeel van de advocaat of notaris heeft afgeleid verschoningsrecht. Derden die een advocaat of notaris inschakelt, zoals een accountant of schade-expert, kunnen eveneens een beroep doen op het afgeleid verschoningsrecht.

Tot slot heeft de cliënt zelf weliswaar geen (afgeleid) verschoningsrecht, maar deze heeft wel een gegronde reden om informatieverstrekking te weigeren als daardoor informatie zou worden geopenbaard die onder het verschoningsrecht valt.

Wat valt onder het verschoningsrecht?

Als hoofdregel kan worden aangenomen dat alle mondelinge en schriftelijke gegevens die de advocaat of notaris bij de uitoefening van zijn werkzaamheden ontvangt, opstelt en uitwisselt met betrekking tot de cliënt of de zaak onder het

verschoningsrecht vallen. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen vertrouwelijke en minder vertrouwelijke gegevens.

Onder het verschoningsrecht vallen bijvoorbeeld:
e-mails/brieven van en aan de advocaat of notaris;
adviezen van de advocaat of notaris;
verslagen/notulen van gesprekken met de advocaat of notaris;
facturen van de advocaat of notaris;
notities, memo's etc. van de onderneming die zijn bedoeld voor de advocaat of notaris;
interne weergaves/samenvattingen van adviezen van advocaat of notaris.

Uitzonderingen

Als stukken of informatie voorwerp van het strafbare feit uitmaakt of tot het begaan van een strafbaar feit heeft gediend, kan het verschoningsrecht worden doorbroken. Daarnaast moeten advocaten en notarissen meldingen doen van ongebruikelijke transacties ingevolge de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, tenzij zij daar kennis van nemen in het kader van de bepaling van de rechtspositie, vertegenwoordiging in rechte of advisering voor, over of na een rechtsgeding. Tot slot zijn er in meer algemene zin uitzonderlijke omstandigheden denkbaar in welk geval doorbreking van verschoningsrecht is gerechtvaardigd.

Omgang met het verschoningsrecht

Ondernemingen delen veelal zeer gevoelige en vertrouwelijke informatie met hun advocaat of notaris. Zij hebben er daarom groot belang bij dat die informatie ook vertrouwelijk blijft. In verschillende situaties kan het risico ontstaan dat die informatie toch wordt geopenbaard, bijvoorbeeld doordat een andere partij verstrekking van stukken vordert of doordat een overheidsinstantie om informatie vraagt of zelfs binnenvalt. Het is dan essentieel dat tijdig en op de juiste wijze een beroep op het verschoningsrecht wordt gedaan. Ook kunnen vooraf al maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat informatie die onder het verschoningsrecht valt identificeerbaar is, om het risico te beperken dat zulke informatie toch wordt ingezien.

Houthoff heeft diepgaande expertise op het gebied van het verschoningsrecht en veel ervaring met situaties waarin het verschoningsrecht moet worden gewaarborgd.

Contact

Als u vragen heeft over deze factsheet kunt u mailen naar of contact opnemen met onderstaande personen.



Frank Mattheijer

Advocaat | Counsel

T +31 20 605 69 12

M +31 6 4239 2742

f.mattheijer@houthoff.com



Marianne Bloos

Advocaat | Of Counsel

T +31 20 605 62 05

M +31 6 5324 0328

m.bloos@houthoff.com